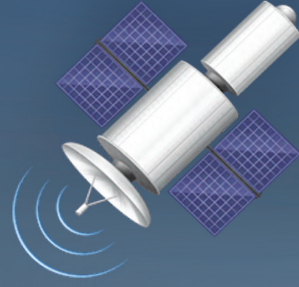

१३. शांतीगीत

हाशम पटेल (१९५२) : उत्तम वक्ते, कवी. सृष्टिसौंदर्याकडे संवेदनशील वृत्तीने बघणारे कवी. चिंतनशील व अभिजात रसिकता ही लेखन वैशिष्ट्ये. विविध नियतकालिकांमधून लेखन. 'संग्राम' हा कवितासंग्रह प्रसिद्ध.

जग हे सुंदर आहे. हे सुंदर जग बघण्यासाठी मनुष्याच्या अंगी असणारा आळस व विकृती झटकून, विज्ञानाची कास धरून क्षितिजाच्या पलीकडे झेप घेण्याची इच्छा प्रस्तुत कवितेतून कवी व्यक्त करत आहे.

क्षितिजाच्या पलीकडे झेपू चला चला रे
जग सारे सुंदर तिथे पाहू चला चला रे
मुक्त होऊ बंधनातुनी
जागे होऊ झोपेतुनी
टाकून देऊ आळसाला
जाळून टाकू रे विकृतीला
क्षितिजाच्या पलीकडे झेपू चला चला रे
जग सारे सुंदर तिथे पाहू चला चला रे ॥१॥

पुढे गेले सारे सोबती
मागे राहिलो आम्ही मंदगती
आता उड्डाण करू यानगती
क्षणात अवकाशात रे
क्षितिजाच्या पलीकडे झेपू चला चला रे
जग सारे सुंदर तिथे पाहू चला चला रे ॥२॥

विज्ञानाच्या दृष्टीने
अध्यात्माच्या शक्तीने
दाही दिशांत दुमदुमू
शांतीचे गीत रे
क्षितिजाच्या पलीकडे झेपू चला चला रे
जग सारे सुंदर तिथे पाहू चला चला रे ॥३॥

प्र. १. कोठे ते लिहून चौकट पूर्ण करा.

(१) सारे सुंदर जग पाहावे

(२) यानगतीने उड्डाण करावे

प्र. २. (अ) योग्य पर्याय लिहा.

(१) दाही दिशांत दुमदुमू गीत रे.

(भक्तीचे / शांतीचे / स्वातंत्र्याचे)

(आ) खालील शब्दांना कवितेतील शब्द शोधा.

(१) सवंगडी -

(२) निद्रा -

(३) विश्व -

(४) सगळे -

प्र. ३. स्वमत.

(१) प्रस्तुत कवितेत कवीचे म्हणणे तुमच्या शब्दांत लिहा.

(२) 'दाही दिशांत शांतीचे गीत दुमदुमले' या ओळीचा तुम्हांला समजलेला अर्थ लिहा.

(३) 'विज्ञान आणि अध्यात्म यांच्या समन्वयाने शांती नांदेल', या वाक्यातून व्यक्त झालेल्या विचारांविषयी तुमचे मत लिहा.

भाषाभ्यास

विरामचिन्हे

* खालील वाक्ये वाचा व अभ्यासा.

(१) आवडले का तुला हे पुस्तक

(२) जया म्हणाली हो जेवणानंतर मी सर्व गोष्टी वाचणार आहे

(३) वडील म्हणाले ज्ञानेश्वरी कुणी लिहिली तुला ठाऊक आहे का

वरील संवाद वाचताना वाक्य कुठे संपते, प्रश्न आहे की उद्गार आहे, हे काहीच कळत नाही कारण या वाक्यात विरामचिन्हे नाहीत. बोलताना, काही विधाने करताना, प्रश्न विचारताना, आश्चर्य, हर्ष, क्रोध आदी भावना व्यक्त करताना माणूस त्या त्या ठिकाणी कमी-अधिक वेळ थांबतो, म्हणून तोच आशय लिहून दाखवताना वाचकालाही कळावा, यासाठी विरामचिन्हांचा वापर केला जातो.

* वरील वाक्यांत योग्य विरामचिन्हे वापरा. विरामचिन्हे व त्यांची नावे खालील तक्त्यात लिहा.

विरामचिन्हे	नावे

